

Capítol 10. JOAN JAURÉS: **EL POLÍTIC PROGRESSISTA**

En Joan Jaurés nasqué a Castras l'any 1859, dins d'una família de la petita burgesia. Durant la seva formació, obtingué unes notes excel·lents i impartí classes de Filosofia primer a Albi i després a la Universitat de Tolosa.

Des de ben jove simpatitzà amb les idees del socialisme, però encara que defensava les teories marxistes, s'allunyà de les posicions més radicalitzades i construí una teoria socialista més basada en la història contemporània francesa, creant una miscel·lània d'idees econòmiques i socials amb una evident filosofia humanista. En Joan Jaurés opinava que el socialisme devia desenvolupar una societat molt més ètica i moral.

Defensava que el moviment obrer francès no devia aconseguir la idea marxista de la "dictadura del proletariat", sinó que havia de col·laborar amb les institucions parlamentàries i democràtiques per a millorar la societat i lluitar contra les desigualtats socials. També opinava que els diferents moviments d'arreu d'Europa s'havien de recolzar en les respectives tradicions pròpies, que en el cas francès, devia mantenir els vincles amb les idees de la Revolució Francesa i els drets dels ciutadans, on la burgesia i el poble s'uniren per avançar en la creació d'una nova societat (no oblidem que en Jaurés provenia d'aquesta petita burgesia provincial).

Un dels moments bàsics de la seva definició política es comprovà davant del judici per la vaga al sector miner de la vila de Carmauç, al departament del Tarn, entre els anys 1892 i 1895. En Joan Baptista Calvinhac, un miner que formava part del sindicat, fou escollit alcalde, però fou acomiadat de l'empresa després de què fos acusat de manca d'assistència a la feina per acomplir les seves noves obligacions polítiques. Tots els seus companys recolzaren en Calvinhac amb una vaga, però el govern francès envià l'exèrcit per a sufocar les queixes. En Jaurés, que recolzava la mobilització, sortí molt decebut de la resposta governamental i afiançà la seva voluntat d'intervenir en política des de posicions socialistes.

Finalment el govern, per la pressió dels vaguistes i els discursos abrandats d'en Joan Jaurés a favor de la vaga, cedí a les seves pretensions, i en Jaurés aconseguí una notorietat entre la classe obrera, que l'ajudà a ésser escollit diputat a l'Assemblea Nacional francesa entre els anys 1893 i 1898 pel departament del Tarn. La seva militància política l'empenyí a ésser un dels fundadors del Partit Socialista Francès l'any 1901, formació de la qual en fou el president dels anys 1902 al 1905.

Precisament existia una altra formació, el Partit Socialista de França, que lluitava pel mateix electorat, i el mateix Joan Jaurés defensà clarament la fusió d'ambdues formacions, fita aconseguida l'any 1905 amb el nom de "Secció Francesa de la Internacional Obrera", sota la pressió de la Internacional Socialista. Dins de les files del (s) partit (s) socialista (es) a partir de l'any 1902 tornà a ésser diputat novament a l'Assemblea Nacional, esdevenint un dels oradors més escoltats de l'hemicicle francès durant la III República.

En el cas Dreyfus, segurament el major escàndol polític de la història contemporània de França, malgrat alguns dubtes inicials, prengué finalment partit per l'Alfred Dreyfus. La societat francesa es dividí apassionadament en aquest cas, quan el capità de l'exèrcit Alfred Dreyfus fou culpable d'espionatge i corrupció, amb proves falses i amb unes evidents connotacions racistes perquè

en Dreyfus era jueu, i on estaven implicades altes jerarquies de l'Estat (alguns apuntaven fins a la Presidència de la República). El llibre d'en Jaurés, "Les preuves" mostra la seva opinió respecte d'aquest escàndol.

També fou un dels fundadors del diari "L'Humanité", publicació cabdal i bàsica de les esquerres franceses, des d'on publicà amb regularitat articles on exposava la seva visió de l'actualitat francesa i mundial. També col·laborà habitualment amb el diari editat a Tolosa "La Dépêche du Midi", també de tendències d'esquerres però d'àmbit provincial (es difon a bona part d'Occitània).

Malgrat dedicar-se a la política francesa, mai no oblidà les seves arrels occitanes, i fou un ferm defensor de la presència de les "llengües provincials" al sistema educatiu, sobretot de l'occità, el bretó i l'euskera. Per a en Jaurés, "el pautès és la llengua d'un poble vençut". Segurament una de les seves frases més cèlebres, "Tradició no vol dir preservar la cendra, sinó mantenir una flama viva" estava dedicada a la civilització occitana.

També defensava l'esperanto com a possible llengua internacional, i restava sorprès davant la intolerància que trobava en alguns sectors progressistes cap a la diversitat cultural i lingüística.

Dues obres destacades de la seva enorme producció (sense oblidar la multitud d'articles periodístics) foren l'"Histoire Socialiste de la République Française", una enciclopèdia de tretze volums, i "L'armée nouvelle", on defensava un exèrcit de defensa popular, lluny dels continguts nacionalistes de conquesta de nous territoris.

Precisament el seu pacifisme militant provocà que fos assassinat el dia 31 de Juliol de 1914 per un militant d'extrema dreta, al cafè Le Croissant de París, quan en Joan Jaurés s'havia posicionat clarament en contra de l'esclat de la Primera Guerra Mundial i la creació d'un govern de concentració nacional (francès) per a governar durant el temps que durés el conflicte que acabava d'esclatar.

Demana obertament en la seva última locució, el "Discurs de Vaise", a la classe obrera que s'oposés a la participació en la guerra, culpant, entre d'altres, a les tensions nacionalistes i colonialistes que ell detestava de la situació creada a Europa. En Jaurés ja presagiava la tragèdia en vides i destrucció que podia provocar aquesta guerra (i raó no li faltà com es pogué comprovar).

En Joan Jaurés ha rebut múltiples homenatges en forma de noms de carrers, avingudes... i a la seva vila nadiua de Castres, hom pot visitar el Museu Joan Jaurés dedicat a la seva vida i obra.

CURIOSITATS:

Quan en Joan Jaurés es presentà com a candidat l'any 1889 a diputat en la seva circumscripció del Tarn, abans de la vaga de Carmauç, fou derrotat pel candidat conservador, el marquès de Solages, president de l'empresa que aglutinava l'explotació de les mines del departament on es produí posteriorment el conflicte obrer mencionat abans.

L'any 1920 el diari "L'Humanité" esdevingué el diari del Partit Comunista Francès, quan aquesta formació se separà de la SFIO. El diari continua editant-se però amb unes posicions més moderades.

El seu assassiní fou absolutament incomprensible, però morí a Eivissa assassinat per militants anarquistes en esclatar la Guerra Civil Espanyola.

SIMILITUDS CATALANES: Són moltes les personalitats catalanes que podrien tenir semblances amb els ideals de progrés que defensava en Joan Jaurés. Entre elles destacaria en Marcel·lí Domingo, qui nascut a Tarragona, intervingué políticament a favor del sector agrari de la millora del sistema educatiu, i fou ministre en diversos gabinets de la Segona República Espanyola. Morí a l'exili a Tolosa.

I en el proper capítol... Continuem revolucionats, però en un context molt agrari, i amb unes bones ampolles de vi llenguadocià al costat. Una revolta inesperada que trasbalsà el Llenguadoc a començaments del segle XX, i que comptà amb un líder indiscutible.

Francesc Sangar. CAOC.